

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Кузнєцова А. С.

асистент кафедри іноземної філології

Київський національний університет культури і мистецтв

вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, Україна

orcid.org/0000-0001-8668-8456

serhienko14@gmail.com

Коваленко А. Є.

асистент кафедри іноземної філології

Київський національний університет культури і мистецтв

вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-2783-8888

kosmanenkohoney@ukr.net

Ключові слова: *перекладач, автор, помилки, Гаррі Поттер, трансформації.*

Статтю присвячено стилістичним особливостям перекладу англomовної художньої літератури на матеріалі всевітньовідомого роману Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер». У статті розглянуті перекладацькі трансформації під час перекладу англomовної художньої літератури. Надаються шляхи вирішення перекладацьких проблем, а також пояснення до них. Одним із найефективніших засобів вирішення перекладацьких проблем є надання відповідних знань із галузі перекладознавства та використання їх на практиці, що дає змогу краще орієнтуватися в особливостях перекладу художньої літератури, розвивати мислення, перекладацькі вміння і навички. Складність художнього перекладу полягає ще й у тому, що в ньому беруть участь принаймні три особи – письменник – перекладач – читач, роль кожного особлива. Процес перекладу художньої літератури – це справжня творчість, на шляху перекладач стикається зі значною кількістю перекладацьких проблем, що вимагають його найвіртуознішої майстерності для їх вирішення. Був проведений порівняльний аналіз оригіналу та тексту перекладу для виявлення перекладацьких стилістичних особливостей. Актуальність вивчення цієї теми очевидна, але все ж таки деякі аспекти ще не вивчені. Між усіма стилістичними особливостями найбільший вплив на переклад ми можемо побачити в наданні специфічного акценту деяким героям. Стилiстичні особливості мають беззаперечне значення в перекладі (від передачі особливого акценту до перекладу закліть). Тому це питання особливо актуально для тих, хто вивчає іноземну мову, перекладає художню літературу або редагує тексти. Це завжди цікаво, завдяки незліченному матеріалу для розгляду та дослідження буде постійно генерувати нові теми для дебатів та дискусій. Мета статті полягає у визначенні стилістичних особливостей, відмінностей у тексті оригіналу та в українському перекладі роману Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану». Основним методом є метод аналізу стилістичних особливостей, що дозволив на основі аналізу конкретних стилістичних засобів зробити необхідні висновки.

STYLISTIC FEATURES OF TRANSLATION OF ENGLISH FICTION

Kuznietsova A. S.

*Assistant at the Department of Foreign Philology
Kyiv National University of Culture and Arts
Konovaltsa str., 36, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0001-8668-8456
serhienko14@gmail.com*

Kovalenko A. Ye.

*Assistant at the Department of Foreign Philology
Kyiv National University of Culture and Arts
Konovaltsa str., 36, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-2783-8888
kosmanenkohoney@ukr.net*

Key words: *translator, author, mistakes, Harry Potter, transformations.*

The article is devoted to the stylistic features of the translation of English fiction on the material of the world-famous novel by J.K. Rowling "Harry Potter". The article considers translation transformations during the translation of English fiction. Ways to solve translation problems, as well as explanations to them are provided. One of the most effective means of solving translation problems is to provide relevant knowledge in the field of translation studies and use them in practice, which allows you to better navigate the features of translation of fiction, develop thinking, translation skills and abilities. The complexity of literary translation also lies in the fact that it involves at least three people – writer – translator – reader, the role of each is special. The process of translating fiction is a real work; on the way the translator is faced with a significant number of translation problems that require his most virtuoso skills to solve them. A comparative analysis of the original and the text of the translation was conducted in order to identify the translation stylistic features. The relevance of studying this topic is obvious, but still some aspects have not yet been studied. Of all the stylistic features, the greatest influence on the translation we can see in giving a specific emphasis to some characters. Stylistic features are undeniable in the translation (from the transfer of special emphasis to the translation of spells). Therefore, this question is especially relevant for those who study a foreign language, translate fiction or edit texts. It is always interesting and thanks to countless materials for review and research, will constantly generate new topics for debate and discussion. The purpose of the article is to determine the stylistic features, differences in the text of the original and in the Ukrainian translation of the novel by J.K. Rowling "Harry Potter and the Prisoner of Azkaban". The main method is the method of analysis of stylistic features, which allowed on the basis of the analysis of specific stylistic means to draw the necessary conclusions.

З моменту публікації і дотепер роман Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер» викликає до себе великий інтерес читачів у всьому світі, що і породжує бажання перекладати серію книг іншими мовами, українською також. Перша книга «Гаррі Поттер і філософський камінь» була перекладена 80 мовами, а в Україні книга вийшла 13 квітня 2002 р. і спричинила неабиякий ажіотаж. Офіційний переклад книги українською мовою здійсню-

вало видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛІА-МА-ГА», переклад від В.Є. Морозова.

Ось тільки англомовний читач, на відміну від україномовного, під час знайомства з персонажами книг Дж. Роулінг легко може вловити гру слів, приховану іронію безпосередньо в їхніх іменах, через культурне середовище, під впливом якого він ріс і формувався. Однак україномовний читач побачить лише іноземне ім'я, особливо не

вдаючись до аналізу його значення і не розуміючи його.

Важливо розуміти, що між оригіналом і українським перекладом є багато відмінностей, особливостей. Саме їх ми і розглянемо в нашій статті.

Постановка проблеми. Переклад являє собою складний і відповідальний процес, оскільки перекладений текст повинен виконувати ту ж прагматичну функцію, що і оригінал. Ще більш складний літературний і художній переклад, який завжди вимагає від перекладача творчого підходу, адже перекладачеві необхідно не тільки володіти належними знаннями з іноземної мови, а й мати літературний талант, володіти словом, мати дар письменника і відчувати силу слова. Перекладач повинен вміти не просто передати сенс перекладного тексту, а й зберегти оригінальність та індивідуальність матеріалу. Коли переклад поганий, то лають перекладача, а коли переклад хороший, то хвалять автора. Отже, головною проблемою, яку ми розглянемо в нашому дослідженні, є проблема адекватного і точного перекладу стилістичних особливостей у художніх текстах, а також вміння правильно застосовувати перекладацькі трансформації. Теоретики виділяють чотири основні проблеми перекладу художнього тексту:

- переклад окремих лексем;
- вплив на переклад особистості перекладача;
- нечіткі критерії оцінки якості перекладів художніх творів;
- повна передача предметно-логічного змісту, стилістичних і образних елементів твору, а також менталітету і національних особливостей мислення [5].

Метою статті є визначення стилістичних особливостей та відмінностей у тексті оригіналу та в українському перекладі роману Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану».

Відповідно до мети ми поставили такі **завдання**:

- 1) розглянути раніше не вивчені стилістичні особливості в перекладі англомовної художньої літератури;
- 2) дослідити найбільш вживані перекладацькі трансформації;
- 3) провести аналіз стилістичних особливостей у тексті оригіналу та в українському перекладі В.Є. Морозова у романі «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану».

Об'єктом даної статті є стилістичні особливості перекладу в романі Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану».

Предметом дослідження є роман Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану».

Теоретичне значення даної статті полягає у збагаченні знань щодо стилістичних особливостей у галузевому перекладі, а саме в художній літера-

турі. Практичне значення отриманих результатів визначається тим, що вони можуть бути використані на лекціях із галузевого перекладу, семінарах із практики перекладу, у різного виду спецкурсах із художнього перекладу та редагування.

Основним **методом** даної роботи є метод аналізу стилістичних особливостей, що дозволив на основі аналізу конкретних стилістичних засобів зробити необхідні висновки.

Виклад основного матеріалу дослідження. «Перекласти – означає висловити правильно і повно засобами однієї мови те, що вже виражено раніше засобами іншої мови» [10, с. 7]. Для подолання невідповідностей перекладач вдається до прийомів міжмовної заміни, щоб досягти еквівалентності між текстом оригіналу і текстом перекладу. Дані перетворення називаються перекладацькими трансформаціями.

Розглянемо всі основні проблеми та можливі шляхи їх вирішення.

Проблема 1. Складнощі у перекладі окремих лексем.

Лексичні одиниці в різних мовах відрізняються, деякі одиниці не перекладаються дослівно просто через відсутність прямого аналога в мові. Тому перекладачеві потрібно знайти або по суті винайти цей аналог. Окремою категорією йдуть фрази і слова, які принципово не перекладаються або мають більш глибокий сенс, ніж дослівний переклад.

Наприклад, арабська фраза *ينربقي* (Ya'aburnee) дослівно перекладається як «Ти поховаєш мене». У прямому перекладі вона звучить депресивно, але реальне її значення куди глибше. Зазвичай її кажуть коханій людині. Сенс цієї фрази в тому, що людина сподівається, що співрозмовник переживе її, щоб самому не випробувати біль життя без співрозмовника. Тобто їй легше померти, ніж побачити смерть дорогої людини. Щоб перекласти її правильно з арабського українською, доведеться попідніти.

Проблема 2. Вплив особистості перекладача на переклад.

Перекладач – це людина, вона може банально не зрозуміти, що мав на увазі автор, тому під час перекладу частина сенсу може загубитися. Усі читачі, у свою чергу, уже не зможуть дізнатися, що насправді хотів сказати автор. Щоб уникнути таких втрат, перекладачі проводять тривалу і багатоступеневу підготовку. Вона включає в себе детальний розбір лінгвістичних, когнітивних і культурологічних аспектів тексту. Багато перекладачів до того ж аналізують особистість письменника і його біографію, а також історичні події, які відбувалися під час або безпосередньо до написання твору. Такий концептуальний аналіз дозволяє трохи формалізувати процес перекладу

художньої літератури і підвищити якість роботи перекладача.

Проблема 3. Нечіткі критерії оцінки якості перекладів художніх творів.

Це вже питання сприйняття перекладу. Адже, незважаючи на величезну кількість наукових статей, у яких розкриваються проблеми художнього перекладу, ніхто не знає, як саме формується сприйняття перекладу читачами. Як читач приходиться до думки, що переклад хороший, якщо він не читав оригіналу? Як він розуміє, де перекладач застосував трансформацію конкретизації, щоб донести до читача певну думку? Питання залишається відкритим.

Проблема 4. Повна передача предметно-логічного змісту, стилістичних і образних елементів твору, а також менталітету і національних особливостей мислення.

Це навіть не проблема, а виклик. Такий виклик може прийняти лише винахідливий перекладач-професіонал. Дуже цікавим прикладом перекладацької винахідливості є переклад реплік Гегріда із серії книг «Гаррі Поттер» Дж.К. Роулінг. В оригінальному творі напіввелетень розмовляє химерної сумішшю шотландського й ірландського діалектів.

“A wizard, o’ course”, said Hagrid, sitting back down on the sofa, which groaned and sank even lower, “an’ a thumpin’ good’un, I’d say, once yeh’ve been trained up a bit. With a mum an’ dad like yours, what else would yeh be? An’ I reckon it’s abou’ time yeh read yer letter” [13, с. 25].

В українському перекладі Віктора Морозова Гегрід заговорив досить просто, часто з використанням сільських виразів. Це цілком гідний спосіб показати характер персонажа через складнощі у використанні оригінальних лексем.

– *Чарівник, звісно, – сказав Гегрід, знову сідаючи на канапу, яка заскрипіла й прогнулася ще нижче, – і то чарівник дуже файний, тобі тільки бракує трохи освіти. З такими мамою і татком, як у тебе, хіба можна бути кимось іншим? До речі, я си гадаю, що тобі вже пора прочитати свого листа* [8, с. 27].

В оригіналі діалект Гегріда штучно створений Дж.К. Роулінг, так не говорять ні в Шотландії, ні в Ірландії, але схожість простежується. Віктор Морозов зазначає: «Мені не хотілося, щоб Гегрід говорив звичайною і нормальною літературною мовою. Я дуже довго думав, як вирішити цю проблему. І в результаті з’явилася ідея дати Гегрід суміш західноукраїнських говірок: гуцульської, лемківської, бойківської та покутської». Результат вийшов досить своєрідним, але був прийнятий публікою просто феєрично.

Кожна книга вимагає індивідуального підбору стилістичних інструментів перекладача, які

не завжди відповідають тим, які використовував автор в оригіналі [1].

У разі більш детального аналізу особливостей перекладу художнього тексту можна виділити низку і таких проблем, з якими стикаються всі перекладачі:

а) специфіка перекладу сталих виразів;

б) проблема перекладу гри слів;

в) необхідність взяття до уваги культурних відмінностей.

Специфіка перекладу сталих виразів не така складна, як може здатися на перший погляд. За допомогою словника словосполучень та зворотів мови, а також словника синонімів можна без особливих зусиль підібрати найбільш влучний переклад.

Проблема перекладу гри слів є одним із найцікавіших моментів у художньому перекладі – це коли текст, що перекладається, має гумористичну або іронічну підоснову. Треба володіти особливою майстерністю, щоб примудритися зберегти гру слів, яку має на увазі автор. Переважно гра слів ґрунтується на багатозначності слова.

Чудовим прикладом перекладацької майстерності є переклад одного із класичних англійських жартів: Людина приходить на похорони і питає в одного з гостей: “Am I late?” (Я запізнився?). Йому відповідають: “Not you sir. She is” (Не ви, сер. Вона). Гра слів у даному разі ґрунтується на значеннях слова *late*, яке можна перекласти як «спізнився» і як «небіжчик». Щоб вирішити дану проблему, перекладач, чиє ім’я до нас не дійшло, замінив не одне слово, а ціле речення. Ось що вийшло: – *Усе скінчилося? – Не для вас, сер. Для неї* [4]. Перекладач віртуозно впорався з поставленим завданням, зумів не тільки перекласти жарт, але і зберегти гумор.

Частина вчених дотримуються думки, що найкращі переклади виходять не тоді, коли перекладач дотримується синтаксичних і лексичних відповідностей, а коли фахівець вдається до своєрідного творчого пошуку. Практично виходить на рівень відтворення тексту іншою мовою. Деякі ж схиляються до думки, що неможливо зберегти структуру тексту, якщо відходити в перекладі від оригіналу настільки сильно, як це роблять перекладачі художніх творів. Особливо часто такі суперечки виникають стосовно поезії.

Вибір трансформації залежить від низки чинників і зумовлений лексико-граматичними особливостями мови оригіналу і мови перекладу. Так, лексиці української мови притаманна конкретність, а для лексики англійської мови характерна широка семантика значення слова.

Найбільш поширені в перекладі такі види трансформацій:

– лексичні;

- граматичні;
- синтаксичні;
- стилістичні.

Основні типи граматичних трансформацій включають:

- синтаксичне уподібнення (дослівний переклад);
- членування речення;
- об'єднання речень;
- граматичні заміни.

Основними типами лексичних трансформацій є:

1) конкретизація – заміна слова або словосполучення вихідної мови з більш широким значенням словом або словосполученням мови перекладу з вузьким значенням;

2) генералізація – зворотний процес, заміна одиниці вихідної мови з вузьким значенням одиницею мови перекладу з більш широким значенням;

3) смисловий розвиток – слова або словосполучення вихідної мови замінюються одиницями мови перекладу, значення яких виводяться із значення вихідних одиниць;

4) антонімічний переклад є одним із варіантів адекватної заміни, під якою мається на увазі інтерпретація поняття за допомогою вільної передачі семантики перекладного слова в рамках певного контексту;

5) описовий переклад – лексична одиниця вихідної мови замінюється словосполученням, яке дає більш повне пояснення значення мовою перекладу. За допомогою цієї трансформації можна передати значення будь-якого безеквівалентного слова;

6) компенсація – перекладачі користуються цією трансформацією, коли необхідно замінити непередаваний елемент вихідної мови будь-яким іншим засобом, щоб адекватно передати його семантику. До таких елементів відносять прислів'я, приказки, ідіоматичні звороти й інше.

Варто зазначити, що важливою складовою частиною книг Дж.К. Роулінг є імена і назви, які мають подвійний або навіть потрійний сенс, що викликають підсвідомі асоціації. Про це пише у своїй статті «Таємниці Гаррі Поттера» Т.Г. Струкова: «Усі твори про Гаррі Поттера – це шкатулки з подвійним, а іноді і з потрійним дном: «наївний» читач може впиватися як пригодницьким романом або навіть казкою, сюжет це не тільки дозволяє, а до цього підштовхує, не порушуючи в кожному випадку горизонту читачього очікування. Для більш досвідченого читача по тексту розкидані інтелектуальні натяки і відверті підказки» [9].

Прикладом такої «шкатулки» є мото-рошне ім'я професора школи чарівництва «Хогвартс» – Severus Snape. Його ім'я походить від англ. “severe” – «суворий», а прізвище від англ. “snake” – «змія» або “sneak” – «зрадник» і

“snar” – «кляцання». Адже насправді це дуже строгий персонаж, в учнів школи чарівників, які його бачать, від страху йде тремтіння по шкірі. У перекладі В.Є. Морозова він дістав ім'я Северус Снейп [7]. Усі шість значень перекладу якого, згідно з даними словника Lingvo, можна віднести до характеристики персонажа:

- 1) строгий, суворий, вимогливий (як викладач);
- 2) серйозний, сильний (характером);
- 3) простий, без надмірностей (стиль в одязі – проста чорна мантія);
- 4) жорстокий, запеклий (життєвими негараздами);
- 5) скрупульозний, педантичний (як висококласний зіллявар-хімік);
- 6) саркастичний, їдкий, колочий (щодо студентів, особливо факультету Гріффіндор, у його висловлюваннях стосовно Гаррі).

Графічне оформлення даного твору є його відмітною рисою. Дж.К. Роулінг переважно використовує курсив. Так вона виділяє заклинання (“Lumos!”), тексти листів або назви підручників. Улюбленим прийомом авторки є великі літери, які автоматично сприймаються читачем як підвищення інтонації, крик. Також варто відзначити, що авторка виділяє всі статті в газетах великими літерами, а В.Є. Морозов, у свою чергу, великими літерами виділяє лише заголовки, а не всю статтю.

Мовна гра завжди спрямована на досягнення комічного ефекту, коли в читача не виникає інших, більш сильних емоцій, які можуть затьмарити комічний ефект [6, с. 89].

Як зазначає Т.А. Грідіна, авторські відступи від норми використовуються передусім як виразний засіб, до них можна віднести багато стилістичних фігур і прийомів. У стилістичних цілях можна «зробити насильство практично над будь-яким правилом мови, яким би суворим воно не було» [3, с. 38].

Важливою ознакою даного роману, як і будь-якого художнього тексту, є надання відмітних рис мові героїв. Авторка використовує діалекти, жаргон, сленг, незакінчені слова тощо. Саме це є одним із найскладніших завдань для перекладача, адже читач має зрозуміти особистість героя та проникнутися його манерою спілкування, за якою можуть ховатися завуальовані деталі його життя.

У романі «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану» є декілька героїв, які вирізняються манерою спілкування. Розглянемо особливості мовлення Драко Малфоя, Гегріда та водія чарівного «Лицарського автобуса» Стена Шанпайка.

Think you might find this useful for next year. Won't say no more here. Tell you when I see you. Hope the Muggles are treating you right. All the best [13, с. 9] (Гадаю, ся книжечка тобі си знадобить. Більше ніц не хочу писати. Побалакаємо при зустрічі.

Маю надію, що з маглами в тебе всьо файно. Бувай здоров [7, с. 10]).

Can' believe it <...> great man, Dumbledore <...> [13, с. 68] (*Я й досі не вірю <...> Йой, що то за файна людина, той Дамблдор!* [7, с. 74]).

Тут ми можемо побачити використання закарпатського діалекту, а саме таких слів: «си», «файно», «всьо». Хоча в оригіналі ніяких значних рис немає. Тож перекладач додає стильового забарвлення мові, щоб ми краще створювали образ Гегріда в голові.

Що стосується мовлення Драко Мелфоя, то варто зазначити, що саме в мові перекладу герой набуває незвичної характеристики. В.Є. Морозов намагається глибше розкрити образ зневажливого та грубого хлопця, додавши до його рис ще одну – зневажливе ставлення до розмов. Саме тому Драко розмовляє російсько-українським суржиком:

“I heard your father finally got his hands on some gold this summer, Weasley”, said Malfoy. “Did your mother die of shock?” [13, с. 57].

– Кароче, Візлик, я чув, що твоєму старому цього літа нарешиті привалило трохи бабок, – сказав Мелфой. – Твоя стара на radoцax, мабуть, померла, га? [7, с. 62].

Ужито вставне слово «кароче», через яке читачу транслюється зневага Малфоя до мови.

Розглянемо інший приклад:

“How?” said the cold, drawling voice of Draco Malfoy [13, с. 80].

– Книжки?! Це, тіпа, як? – пролунав холодно лінивий голос Драко Мелфоя [7, с. 88].

У наведеному прикладі ми бачимо не лише вставне слово-суржик «тіпа», а й трансформацію додавання, оскільки в оригіналі про книжки нічого не сказано.

Ще одним персонажем з особливою говіркою є водій «Лицарського автобуса» Стен Шанпайк, адже його мова аж занадто насичена молодіжним сленгом.

– *Choo fall over for? sniggered Stan* [13, с. 23].

– *А чо'це ти впав?* – хихикнув Стен [7, с. 26].

Замість гарної української мови ми бачимо коротке і молодіжне «чо».

“Woss that on your 'ead?” said Stan abruptly [13, с. 24].

– *А шо то в тебе на лобі?* – зненацька запитав Стен [7, с. 26].

Тут ми бачимо вже навіть не «чо», а просте вуличне «шо».

Лексика Стена емоційно забарвлена як в оригіналі, так і в перекладі:

“Yep”, said Stan proudly, “anywhere you like, 'long it's on land. Can't do nuffink underwater [13, с. 24].

– *Каншненько!* – гордо відповів Стен. – *Хоч до чорта на ріжечки, аби тільки по землі. Під водою він геть не годящий* [7, с. 27].

Використання пом'якшувальних суфіксів дає нам змогу зробити припущення, що Стен є молодою, доброю та позитивною людиною. Однак, як ми бачимо, це суто перекладацька гра слів, в оригіналі є лише невеликий відсоток молодіжного сленгу.

Таблиця 1

Дослідження різновидів уживання стилістичних засобів у романі Дж.К. Роулінг «Гаррі Поттер та в'язень Азкабану»

Стилістичний засіб	Відсоток від загального змісту стилістичних засобів
Простий повтор	4,8%
Антитеза	3,42%
Лексичний повтор	1,3%
Метонімія	2,5%
Іронія	13%
Гра слів (каламбур)	10,5%
Гіпербола	7,25%
Алюзія	2,65%
Метафора	14%
Порівняння	6%
Епітет	25%

Висновки і перспективи подальших розробок. Були розглянуті стилістичні особливості в перекладі англomовної художньої літератури. Саме тоді ми зрозуміли, що мова художньої літератури збагачена емоційно забарвленою лексикою, багатьма стилістичними засобами. І саме це становить труднощі для перекладача таких текстів.

Ми зрозуміли, що існують лексичні, граматичні, лексико-граматичні, стилістичні так синтаксичні трансформації. Завдяки трансформаціям перекладачі збагачують вихідний текст, адаптують його для читача.

Нами проведений аналіз тих стилістичних особливостей, про які ми говорили на початку роботи. Саме на цьому завершальному етапі ми зрозуміли, що в романі немає ілюстрацій, адже письменниця вважала, що це буде відволікати. Як графічні засоби авторка використовує виділення курсивом і великі літери. Окрім того, ми визначили, що перекладач дуже вдало зміг обіграти мову Гегріда за допомогою закарпатської говірки як основи його мови, мову Драко Мелфоя перекладач збагатив українсько-російським суржиком, тим самим показав зневагу Мелфоя до всього навкруги. Найбільш кумедним є водій «Лицарського автобуса» Стен Шанпайк, адже його мова була наділена молодіжним і сучасним сленгом.

Стилістичні особливості надають тексту особливого шарму, роблять його таким, що його хочеться читати, дізнаватися більше та просто поринати в історію. Перекладач має не зруйнувати цю атмосферу, а навпаки, підкреслити визначні

риси, адаптувати історію. Важливо, щоб переклад був не гірший за оригінал, а інколи навіть і кращий. Адже перекладач інколи створює те, що так важко вловити в тексті оригіналу.

У подальшому на основі даної статті ми маємо на меті скласти покроковий посібник для кожного перекладача, де будуть закладені основні правила адекватного перекладу, з урахуванням перекладацьких труднощів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л.С. Уровни языковой иерархии и перевод. Москва, 1975.
2. Гачечиладзе Г.Р. Художественный перевод и литературные взаимосвязи. Москва : Советский писатель, 1980. 255 с.
3. Гридина Т.А. Языковая игра: стереотип и творчество. Екатеринбург : Уральский государственный педагогический ун-т. ГПИ, 1996. 215 с.
4. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. Москва : Международные отношения, 1980. 207 с.
5. Овсянников В.В. Теория перевода: актуальные проблемы научных исследований : учебное пособие для студентов переводческих отделений университетов. Запорожье : Промсвіта, 2008. 232 с.
6. Радчук В.Д. Проблема верности художественного перевода : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Киев, 1979. 196 с.
7. Ролінг Дж.К. Гаррі Поттер і в'язень Азкабану. Пер. з англ. Віктор Морозов / за ред. Івана Малковича. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. 381 с.
8. Ролінг Дж.К. Гаррі Поттер і філософський камінь. Пер. з англ. Віктор Морозов / за ред. Петра Таращука, Івана Малковича. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. 315 с.
9. Струкова Т.Г. Тайны «Гарри Поттера». *Русская словесность*. 2002. № 8. С. 34–37.
10. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков. 4-е изд., перераб. и доп. Москва : Высшая школа, 1983. 303 с.
11. Longman Dictionary of Contemporary English : словарь современного английского языка : в 2-х т. Москва : Рус. яз., 1992. 1229 с.
12. Rowling J.K. Harry Potter and the Philosopher's Stone. London : Bloomsbury, 1997. 223 p.
13. Rowling J.K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. London : Bloomsbury, 1999. 317 p.

REFERENCES

1. Barkhudarov L.S. (1975) Urovni yazykovoy ierarhii i perevod [Levels of language hierarchy and translation]. Moscow.
2. Gachechiladze G.R. (1980) Hudozhestvennyiy perevod i literaturnyye vzaimosvyazi [Literary translation and literary relationships]. Moscow: Sovetskiy pisatel.
3. Gridina T.A. (1996) Yazykovaya igra: stereotip i tvorchestvo [Language game: stereotype and creativity]. Yekaterinburg, Ural.
4. Komissarov V.N. (1980) Lingvistika perevoda [Linguistics of translation]. Moscow: Mezhdunarodnyye otnosheniya.
5. Ovsyannikov V.V. (2008) Teoriya perevoda: aktualnyie problemyi nauchnyih issledovaniy [Theory of translation: current issues of scientific research]. Zaporizhia: Prosvita.
6. Radchuk V.D. (1979) Problema vernosti hudozhestvennogo perevoda [The problem of fidelity of literary translation] (PhD Thesis).
7. Rowling J.K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. (2002) [translated by Viktor Morozov]. Kyiv: A-BA-BA-NA-LA-MA-NA.
8. Rowling J.K. Harry Potter and the Philosopher's Stone (2002) [translated by Viktor Morozov]. Kyiv: A-BA-BA-NA-LA-MA-NA.
9. Strukova T.G. (2002) Tainy "Garri Pottera" [Secrets of "Harry Potter"]. Moscow: Russkaya slovesnost.
10. Longman Dictionary of Contemporary English. (1992).
11. Rowling J.K. Harry Potter and the Philosopher's Stone / J.K. Rowling. – London: Bloomsbury, 1997. – 223 p.
12. Rowling J.K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban / J.K. Rowling. – London: Bloomsbury, 1999. – 317 p.